

Andreja Markovič, Mihaela Knez,
Nina Šoba, Mojca Stritar

Slovenska beseda v živo 3b

Učbenik za izpopolnjevalni tečaj slovenščine
kot drugega/tujega jezika

Kazalo

6. enota	Bivati v družbi	3
7. enota	Svet skozi oči medijev	33
8. enota	Tehnologija v službi človeka	59
9. enota	Poslovni utrip	83
10. enota	Pokaži, kaj znaš	115
	Slovarček slovničnih izrazov	130
	Kratek izlet v slovenski pravopis	131
	Zapis govornjenih besedil	135
	Podrobno kazalo	144

Bivati v družbi

6

³•¹ Časa ni

Poslušajte pesem Adija Smolarja, slovenskega kantavtorja, ki se v svojih pesmih pogosto kritično loteva problemov v družbi.

Časa ni za smeh, ni časa za veselje, časa ni.
Najde se za greh, za prijaznost in poštenje pa časa ni.
Pa kaj, če kdo trpi!? Naj briga vsak se zase. Časa ni.
Zelo se nam mudi, treba mislit¹ je le nase. Časa ni.

refren: Hitro, hitro moramo živeti.
Morda ne bo nam treba umreti!?

Časa ni za jok, ga ni za čustvovanje.
Za vzgajanje otrok, za igro in kramljanje, časa ni.
Ni časa za toplino, za sorodstvo, za prijatelje² ... Časa ni.
Iz dneva v dan hitimo, ujeti v svoje škatle. Časa ni.

refren

Časa ni za mir, ga ni za dialoge. Časa ni.
Se najde za prepir, za pametne predloge pa časa ni.
Tako se govori: jaz drugim bi pomagal, a časa ni.
Po svoje vsak drvi, dokler ne bo omagal. Časa ni.

refren

¹ misliti
² prijatelje

Odgovorite.

O čem govori pesem? Za kaj vse ljudje nimamo časa? Za kaj imamo čas?
Ali se strinjate z avtorjem besedila? Zakaj ja oz. ne?

Kakšne posledice nastanejo, če ljudje nimajo časa:

- za veselje in smeh?
- za prijaznost in poštenje?
- za ljudi, ki trpijo?
- za vzgajanje otrok in za igro?
- za sorodnike in prijatelje?
- za pogovor?

Izposodite si zgoščenko in poslušajte še druge Smolarjeve družbenokritične pesmi, lahko pa si besedila preberete tudi na medmrežju.
Napišite seznam težav, ki jih avtor obravnava.

Preoblečene besede

- Kdaj bi komu rekli, naj se briga zase?
- Kdaj si želite s kom pokramljati?
- Kdaj vam je žal, da vsak drvi po svoje?

Če nimamo časa za poštenje, prijaznost, sočutje, vzgojo, to privede do mnogih negativnih pojavov v družbi. Oglejte si slike. Na kaj vas spomnijo?

Označite na seznamu, kateri problemi se vam zdijo v današnji družbi najtežji – v Sloveniji oziroma v vaši državi:

- ☐ revščina
- ☐ globalizacija
- ☐ neenakopraven položaj žensk
- ☐ brezposelnost
- ☐ alkoholizem
- ☐ droge
- ☐ lakota

- ☐ vojne
- ☐ kriminal
- ☐ kršenje človekovih pravic
- ☐ kriza moralnih vrednot
- ☐ nestrpnost
- ☐ grožnje in napadi teroristov
- ☐ _____

Kdo ima po vašem mnenju največ možnosti, da pomaga človeštvu iz težav: politiki, verski voditelji, humanitarne organizacije ...? Ali lahko tudi posameznik spreminja svet?

Napišite sestavek z naslovom: **Če bi lahko spremenil(a) svet ...** V njem opišite, kaj na svetu vas najbolj moti in zakaj. Navedite, kako probleme rešujejo v vaši državi in drugod po svetu, in ponudite svoje rešitve.

V družbi se ves čas soočamo: ženske z moškimi, revni z bogatimi, »drugačni« z »normalnimi«, manjšina z večino ...

Položaj žensk v družbi je vedno vroča tema. Katere stereotipe o vlogi žensk in moških v družbi poznate? Kakšen je vaš odnos do stereotipov nasploh?

Poiščite, katere stereotipe je izpostavila novinarka v uvodu obsežnejšega članka

Slovenke hočemo več.

Slovenke hočemo več

Podoba junakinje 21. stoletja je podoba ženske, ki je zaposlena, predano (in zastonj) čisti, pere, lika, pospravlja, nakupuje, kuha, vozi otroke v vrtec in k zdravniku, ko zrastejo, jim pomaga pri učenju in hodi na roditeljske sestanke. Obenem se rekreira, zdravo prehranjuje, je razgledana, reciklira embalažo in ločuje odpadke. Včasih je tudi lepega videza in se (vsaj na glas) ne pritožuje nad bremenom delovnih in družinskih obveznosti, zaradi česar jo vsi cenijo. Moški sodobnik je ženski enakopravnosti na vseh področjih načeloma naklonjen, vzame si tudi dosti več časa za igranje z otroki kot prejšnje generacije, raje kot kdaj prej ob koncu tedna kaj skuha in nakupuje, kajpak z listkom. Čeprav se stvari premikajo v pravo smer, je enakost v zasebnosti vsaj v bližnji prihodnosti utopija, vendar tudi vrnitev v preteklost in repatriarhalizacija nista več mogoči – namreč moški, ki skrbi za zaslužek, in ženska gospodinja je obrazec, ki v Sloveniji že kakih šestdeset let ni aktualen. Mar to pomeni, da mladih gospodinj ni več?

Odgovorite.

Kako si družba predstavlja idealno žensko 21. stoletja?

Ali so moški današnjega časa naklonjeni ženski enakopravnosti?

Se vam zdi, da so danes ženske resnično enakopravne z moškimi? Kaj o tem pravi besedilo?

Kaj mislite, kako se bo članek nadaljeval? Na naslednjih straneh boste našli še nekaj odlomkov.

Anketa

Oglejte si graf, v katerem so predstavljeni rezultati ankete o tem, ali ženske sprejemajo vlogo gospodinje, ki ne hodi v službo. Glede na informacije v grafičnem prikazu odgovorite, ali navedene trditve držijo ali ne ali o njih v besedilu ni podatka.

1. Malo več kot polovica anketirancev meni, da bi se morala ženska odreči delu službenih obveznosti zato, da bi lahko skrbela za dom in družino.

res je ni res ni podatka

2. Več žensk kot moških bi se bilo pripravljenih odreči službi in gospodinjiti, če bi njihov partner dovolj zaslužil.

res je ni res ni podatka

3. Anketa je pokazala, da moški zaslužijo več kot ženske.

res je ni res ni podatka

4. Kar 75 % zaposlenih žensk misli, da bi jim bilo lažje, če ne bi hodile v službo.

res je ni res ni podatka

5. Ženske ne razmišljajo, da bi se odrekle službi, ker večinoma rade hodijo v službo in ne želijo izgubiti samostojnosti.

res je ni res ni podatka

Ženske v Sloveniji torej rade hodijo v službo, kljub temu pa je nekaj izjem.

V članku **Slovenke hočemo več** so za mnenje prosili tudi nekaj Slovenk, ki so se odločile ostati doma. Preberite dve izjavi in ugotovite, ali se intervjuvanki v svoji vlogi počutita dobro ali slabo.

Ivanka Kurinčič: Čemu študij in diploma?

»Gospa, vi pa kar doma? Da, jaz pa kar lepo doma,« je pred kratkim pritrdjevala Ivanka Kurinčič. »Študirala sem arheologijo, študij končala in se s 26. letom poročila. Dve leti sem bila v službi, po tretjem otroku sem ostala doma. Odločitev je padla kot zrelo jabolko, trdno sem bila prepričana, da sem kot mati petih otrok najbolj potrebna njim, doma. Zdelo se mi je pomembno, da živimo kot družina, smo skupaj pri domačem delu, na izletu, pri igri, na počitnicah in smo prijatelji. Še zdaj me vznemirja misel, koliko lepih trenutkov zamudijo matere, ker imajo otroke v jasliah, vrtcih. Koliko brbljanja, nasmehov, prvih korakov in stikov gre mimo zaradi posvečanja delu,« razmišlja Ivanka Kurinčič, ki zdaj, ko je odrasli otroci ne potrebujejo več nenehno, občasno vodi delavnice v ljubljanskem Mestnem muzeju. »Zaposlene ženske s težnjo po uveljavljanju težko razumejo, da lahko tudi tiste, ki ostanejo doma, ustvarjalno izpolnijo svojo življenjsko vlogo. Morda bolj kot v kakšni povprečni službi. Poklic matere se mi zdi vreden spoštovanja, seveda pa moraš v svojem početju najti zadovoljstvo in si osmisлити življenje. Ne bom rekla, da me moj poklic ni vseskozi privlačil, prebiral sem vse, kar mi je prišlo pod roke iz stroke, a mislila sem si, da bo slovenska arheologija izgubila čisto malo ali nič, če jaz ne bom izkopavala. Vedno se odločamo za to, kar nam je več vredno, kar nam več pomeni.«

Česa po mnenju Ivanke Kurinčič ne razumejo mnoge zaposlene ženske?

- a) Da je pomembno imeti otroke in se z njimi ukvarjati, ko odrasčajo.
- b) Kako težko se je odločiti, ali ostati doma ali hoditi v službo.
- c) Da lahko doma kot mama bolje odigraš svojo življenjsko vlogo, kot če si zaposlen v kakšni povprečni službi.
- č) Kako veliko družba izgubi, če se ženska z diplomo odloči ostati doma.

Alenka Kranjc: Saj sem bogata. Imam čas.

»Po 20 letih dela sem postala tehnološki presežek, morala sem sprejeti novo življenje. Prej nisem razmišljala o tem, da bi ostala doma,« pripoveduje Alenka Kranjc iz Renč. Priznava, da obstajajo tako pozitivne kot negativne plati njene odločitve, ki je bila pravzaprav splet okoliščin. »Seveda mi je bilo hudo, a ker sem imela majhna otroka, sem na status zaposlene hitro pozabila. Prednosti gospodinjenja so velike: sama si organiziram čas, kdaj bom delala in kaj, nihče me ne priganja, po opravkih grem, kadar želim, predvsem pa mi ni treba prositi za dopust ali bolniško, ko me sinova potrebujeta.« Tako sta ji prihranjeni marsikatera živčnost in razdvojenost. Pravi, da ima najraje jutro. Ko pospremi otroka v šolo, je čas njen – za kavo in organizacijo dneva. Potem začne delati, ob lepem vremenu na vrtu, največkrat se njeno delo prepleta z gospodinjskimi opravili. »Moram reči, da sem se pred kratkim še izobraževala in sem čas porabila tudi za predavanja in učenje. Kakor koli, vsekakor si delo doma in skrb za otroka organiziram tako, da imamo konce tedna zase. Predvsem zato, ker mož dela v Ljubljani in želim, da imamo čez vikend čas samo zase.« Status gospodinje ima tudi slabosti, priznava Alenka. »Razumljivo, da je v družini, kjer ženska ni zaposlena, dohodkov manj. A če me kdo vpraša, kaj pa denar, odvrnem: Saj sem bogata – imam čas. K sreči imamo rešene osnovne potrebe (stanovanje, avto) in ne potrebujem kreditov, ki bi jih težko dobila. Kar zadeva službo, najbolj pogrešam družabno življenje. O prihodnosti ne razmišljam preveč, ker mi je pomembnejša sedanjost. Vsekakor pa iščem službo in se bom spet zaposlila.«

Poiščite vse pozitivne in negativne plati življenja gospodinje, kot jih navaja Alenka Kranjc.

Razložite naslednje besede:

- tehnološki presežek/višek
- bolniška
- dohodek

Preberite še odlomek iz intervjuja s prof. dr. Tamaro Lah Turnšek, direktorico Nacionalnega inštituta za biologijo v Ljubljani ter hkrati eno izmed začetnic preučevanja deleža žensk v znanosti. Z njo se je novinarka pogovarjala po kongresu v Talinu leta 2004.

Slovenska ideologija: žena naj bo doma!

Na kongresu je bilo predstavljeno, da je Slovenija z enajstimi odstotki izobraženk na vodilnih položajih in z nazivom rednih profesorice šele na osmem mestu med desetimi državami vzhodne Evrope. Raziskava je celo pokazala, da se je delež žensk v naši državi na tem področju znižal. Čemu bi pripisali te spremembe?

Tamara Lah Turnšek: To dejstvo bi pripisala spremembam družbene klime.¹ Menim, da je žensk v politiki, menedžerstvu in na visokih položajih manj, ker so tudi po letu 1991 večjo vlogo v našem družbenem življenju zasedle politične stranke, katerih ideologija je bila, da je za povečanje natalitete pomembno, da ženska ostane doma, se ne udeležuje družbenega življenja in se ne ukvarja s poklicem, ter ji pripisala tradicionalno vlogo.²

Paradoksalno pa se je kljub takšni politiki v Sloveniji od osamosvojitve znatno³ povečalo število izobraženk ter raziskovalk, doktoric znanosti (leta 1993 osemnajst odstotkov, leta 2001 pa petinštirideset). Ženske so s svojo povsem naravno željo po večji izobrazbi povzročile spremembo. Nihče ni imel nič proti njihovem izobraževanju niti zaposlovanju, saj je bilo z ekonomskega stališča nujno, da zaslužita dva. S političnega in gospodarskega stališča pa je zelo zanimivo, da se mnogo davkoplačevalskega denarja porabi za izobraževanje žensk, potem pa intelektualnega potenciala, ki ga ustvarijo, ne izkoriščajo in izobraženke na koncu postanejo nekakšen obrobni del družbe.⁴ V znanosti je po končanem doktoratu v primerjavi z moškimi manj izrednih kakor tudi rednih profesorice. Veliko potenciala se izgubi v delih, ki so v znanosti manj propulzivna,⁵ ali pa ženske celo zapustijo to področje in gredo v administracijo, razna ministrstva, kjer doktorata sploh ne potrebujejo. Gre za izjemno izgubo človeških virov⁶ in kapitala, naša družba, celo politika pa tega ne opazi!

¹ to dejstvo bi pripisala spremembam družbene klime = menim, da je družbena klima tista, ki je kriva za to dejstvo

² ideologija je ženskam pripisala tradicionalno vlogo = ideologija je kriva, da so ženske videli v njihovi tradicionalni vlogi

³ znatno = precej, zelo

⁴ obrobni del družbe = nepomembni del družbe

⁵ propulziven = pomemben (za delovanje)

⁶ izguba človeških virov = izguba človeškega znanja

Odgovorite.

Katero mesto je zasedala Slovenija med državami vzhodne Evrope glede deleža izobraženk na vodilnih položajih in z nazivom rednih profesorice?

Delež žensk na vodilnih položajih se je znižal. Čemu pripisuje te spremembe Tamara Lah Turnšek?

Kakšna je bila ideologija političnih strank, ki so imele vodilno vlogo v družbenem življenju v Sloveniji po letu 1991?

Kaj se je zgodilo kljub poosamosvojitveni politiki?

Zakaj se zdi nujno, da zaslužita oba partnerja v družini?

Česa družba ne zna izkoriščati?

Kako po vašem mnenju nekaterim ženskam vendarle uspe imeti uspešno kariero?

Ali je tudi v vaši državi na vodilnih položajih več moških kot žensk? Kakšna je politika vaše države glede izenačevanja deleža žensk in moških v politiki in na pomembnih položajih? Ali vidite še kakšne druge politične možnosti za rešitev te problematike?

Imate morda kakšno izkušnjo, da so delodajalci šovinistično ravnali z vami ali s kom, ki ga poznate? Opišite jo.

Kako gledate na položaj ženske v današnjem času? Ali se družbeni položaj žensk še vedno spreminja? Kaj je ženskam prinesla emancipacija?

MANAGER LETA

Preoblečene besede

Odločitev je padla kot zrelo jabolko.

= Odločitev je bila samoumevna.

To pripiši sam sebi!

= Sam si si kriv za to.

Človek je lahko koristen družbi na različne načine: tako da pokaže sočutje in strpnost do ostalih ali da jim s svojimi dejanji daje zgled. Mnogi se odločijo tudi za prostovoljno delo. Katere organizacije, ki temeljijo na delu prostovoljcev, poznate? Komu navadno pomagajo?

3•2 Pogovor s prostovoljko

Poslušajte pogovor z Rožo Gantar in rešite naloge.

1. Članica katere organizacije je gospa Gantar in kdaj se je začela ukvarjati s prostovoljnim delom?
2. Zakaj se je odločila za to delo?
3. Njeno delo je organizirano v obliki tedenskega dežurstva, to je časa, ko je na voljo, da k njej pridejo ljudje, potrebni pomoči. Dežurstvo poteka vsako _____, in sicer se zberejo v _____ pri frančiškanih. Dežurstvo traja od _____ do _____ ure. V tem času se zvrsti pri njih okrog _____ ljudi.
4. Kdo so ti ljudje, koga je gospa Gantar posebej omenila?

☐ begunci	☐ študentje
☐ brezdomci	☐ brezposelni
☐ druge osebe z nizkimi dohodki	☐ upokojenci z nizkimi dohodki
☐ starši, ki imajo več kot pet otrok	
5. Kaj dobijo pri njih?

☐ sendvič	☐ krompir	☐ sol	☐ olje
☐ sok	☐ riž	☐ moko	☐ sadje
☐ mleko	☐ testenine	☐ milo	☐ vitaminske tablete
☐ konzerve	☐ sladkor	☐ pralni prašek	

6. Zakaj nekaterih izdelkov ne dajejo v originalni embalaži, ampak jih pretresejo v manjše vrečke?
7. V organizaciji delijo tudi obleko. Po čem je največ povpraševanja?
8. Nekaterim prosilcem z nizkimi dohodki plačujejo položnice. Do kolikšne vrednosti?
9. Prispevajo tudi na področju zdravstva. Kaj jim plačajo?
10. Za koga je rezervirana vsaka tretja sreda v mesecu in zakaj?
11. Gospa Gantar je omenila nekaj vrst problemov:
 - a) Najprej je omenila prostore, ki so _____.
 - b) Imajo tudi težave s prebiranjem starih oblačil. Nekateri ljudje prinesejo oblačila, ki so _____.
 - c) Probleme imajo tudi z obiskovalci, ki pridejo po pomoč. Ti ljudje so pogosto _____.
 - č) Nazadnje pa je problem, ker je nemogoče presoditi, kdo je _____.
12. Kaj je res?
 - Ljudje vedno več prispevajo v humanitarne namene.
 - Ljudje vedno manj prispevajo v humanitarne namene.
13. Katere lepe trenutke je omenila gospa?

Preoblečene besede

Kaj pomeni?

Prinesel te je naokoli.

- a) Peljal te je po daljši poti.
- b) Ogoščeval te je.
- c) Zasmilil se ti je.

Kateri izraz pomeni žalost in kateri srečo?

Ugasnila mu je iskrice v očeh.

Postalo mi je toplo pri srcu.

Ali ste se sami kdaj ukvarjali s prostovoljnim delom?

Napišite sestavek, v katerem najprej definirajte, kaj je prostovoljno delo in kaj ljudi motivira, da postanejo prostovoljci. Navedite kakšno organizacijo, ki se s tem ukvarja (ki jo poznate ali o kateri lahko najdete podatke). Nazadnje opišite nekaj konkretnih primerov delovanja ali svoje izkušnje.

Revščina je gotovo velik problem sodobnega sveta. Težko si je priznati, da si reven in da potrebuješ pomoč. Kako revščino doživlja mlad človek? Društvo **Center za pomoč mladim** je organiziralo akcijo, s katero je želelo opozoriti na ta problem. Menijo, da je problematiko treba najprej narediti vidno, potem jo lahko začnemo reševati. Ob pomoči sponzorjev so na cestne panoje obesili plakate:

Mnogi me imajo radi, dokler ne izvejo, da sem revna.

Večine izdelkov na plakatih si ne morem privoščiti.

Koko* bom pismen, če nimam za zveske.**

* koko = (pog.) kako

** zveske = zvezke

V imenu mladih, ki imajo veliko manj

Janez Arh, koordinator programa, je povedal:

Revščina mladega človeka je povezana z ekonomskimi razmerami doma, zato za svoj položaj ni in ne more biti odgovoren. Če starši nimajo denarja, mu ne morejo omogočiti šolanja (nakupa knjig, stroškov za prevoz in prehrano ter plačilo inštruktorjev). Brez dobre izobrazbe pa je težje dobiti zaposlitev in doseči boljši status oziroma kakovostno življenje.

Revščina je del naše realnosti, ki jo pogosto zanikamo ali skrivamo. V današnji potrošniški družbi, kjer ima vsak vse, je zelo težko in boleče priznati, da česa nimaš. Zato mnogi mladi kljub stiskam ne priznajo, da so revni. Biti reven pomeni biti drugačen, to pa v soljudeh vzbuja predsodke.

Vsi mladi potrebujejo družbo vrstnikov. Ampak druženje je vedno bolj odvisno od denarja in materialnih dobrin. Pomembno je imeti avto, moderna oblačila in zadnji model mobilnega telefona, denar za disko, koncert, kino ali rave party. Če mladostnik tega nima, ne more konkurirati in je izločen, socialno izključen.

Odgovorite.

S čim je povezana revščina mladega človeka?
Kaj se zgodi, če mlad človek nima možnosti šolanja?
Zakaj mnogi mladi pogosto zanikajo, da so revni?
Kaj mladostnike izključuje iz družbe vrstnikov?

Razdelite se v tri skupine in vsaka naj pripravi komentar na eno izjavo. Ob tem naj vas usmerjajo naslednja vprašanja:

- Kako čim večji skupini ljudi omogočiti šolanje in pridobitev dobre izobrazbe? Ali je sistem brezplačnega šolanja in štipendiranja (v Sloveniji in/ali v vaši državi) ustrezen? Kako je s študentskim delom, ali je možno uspešno študirati in delati hkrati? Ali je kakovostno življenje nujno odvisno od dosežene stopnje izobrazbe?
- Ali se strinjate, da ljudje pogosto skrivamo ali zanikamo revščino? Kako bi se danes lahko izognili potrošniški miselnosti? Kaj je za vas predsodek? Kdo po vašem mnenju je v družbi »drugačen«? Ali se da ljudi naučiti, da drugačnost sprejemajo kot nekaj pozitivnega?
- Ali je res nujno imeti denar, moderna oblačila, mobilni telefon ipd., če si mlad človek želi najti družbo vrstnikov? Kaj bi svetovali mladim, ki vse preveč poudarjajo materialne dobrine, videz in zabavo?

Svoje komentarje predstavite drugim skupinam.

Preberite še naslednje besedilo:

Da nas ne bi dali v časopis, njegov foter bi ponorel. Je ful živina v eni firmi.

»Lepi gospodični, bi bilo kaj drobiža?« naju je prijazno odgovoril šarmanten mladenič, ko sva pozno zvečer zapuščali trgovino blizu ljubljanske železniške postaje. Niti berači niso več, kar so nekoč bili. Če jim sploh lahko tako rečemo. Namesto klošarjev s štrenami neumitih las, z zanemarjeno brado in kdo ve kdaj opranimi oblačili te mladina urejenega videza prepričuje, da ti ne bo hudega, če boš imel nekaj denarja manj. Za žeton, sendvič, pijačo, vozovnico za vlak ali kar tako. Naj se nam smilijo ali je vse le igra?

Namenili sva se torej malce pogovoriti s fantom. Pa ni bilo povsem preprosto. Na vprašanje, zakaj potrebuje denar, je osorno odvrnil: »Ah, a bi radi bili socialni delavki? Takih je povsod dosti, noben pa nič ne da.« In se je obrnil stran, verjetno zato, ker je pri izhodu zagledal novo žrtev. Moški srednjih let ga je samo grdo pogledal in mu svetoval, naj gre pred parlament, kjer imajo denar.

Začeli smo se pogajati. Ponudili sva mu plačilo, če nama je pripravljen vendarle kaj povedati. Sprejel je igro in v družbi s še dvema, prav tako po zadnji modi urejenima mladeničema smo se pomaknili proti Maistrovemu spomeniku. »Upam, da nam ne bodo zatežili varnostniki. A od cajtna ste? Da nas ne bi slučajno noter dali, njegov foter bi ponorel. Je ful živina v eni firmi.«

Otroci direktorjev na ulici

Mulci naju očitno zafrkavajo, sva si mislili, ker najbrž nimajo nič pametnejšega početi. Fant je nadaljeval: »Ja, res je, moj foter je živina, a sva že dva tedna skregana. Imam tri popravce in sem se odselil k puncici. In saj veste, kakšne ste ženske, kar naprej vas je treba kam vabiti in vam kupovati stvari.« Kaj pa pravi mama, naju zanima. »Ma, ona tako in tako kar naprej teži, meni se je ne da poslušati. Pa fotra imam dosti, ker kar naprej najeda.«

Dobro, njegov oče je živina in fant se mu upira, si misliva. Kaj pa preostala dva? Ali ni malo poniževalno stati na cesti in prosjačiti? Ali ne bi več zaslužili, če bi se, recimo, lotili kakšnega dela? »Zakaj pa? Saj je tako čisto O. K. Sicer včasih kaj delava, a ko nam vsega zmanjka, pač malo prosjačimo. Je to kaj hudega? Ljudje so čisto prijazni, tu in tam nam kdo naredi pridigo, a drugače ni težav, sploh s puncami ne. Moški so bolj problematični, včasih nas naderejo. Ženske pa tako in tako rade dajo. Ha, ha ...«

Nikoli za droge

Opozoriva jih, da je beračenje po zakonu prekršek, a jih to sploh ne skrbi. Niso še imeli bližnjega srečanja s policijo in tudi varnostnikom se znajo lepo izogniti. Kaj pa pravi klošarji? Jih ne preganjajo, ker skačejo v njihov zelnik? »Prav nič. Saj je za vse dosti, če ni nevoščljivosti. Oni delajo bolj čez dan, mi pa zvečer in predvsem ob koncu tedna.«

Seveda sva morali povprašati po drogah. »Droge? Ne, nikoli. To je brez veze. Ne maram biti čisto zadet. Malo žicamo, spijemo kakšno pivo, pojemo burek in nam je prav dobro. Pa kako bejbo peljemo ven. Potem gremo domov in tam nam je dolgčas. Ta stari itak kar naprej težijo. Tu je bolje.«

Ali vas preseneča vedenje mladih, o katerih pripoveduje besedilo? Kako bi reagirali vi, če bi vas na cesti ustavili ti fantje? Kako bi razložili njihovo vedenje?

Do katere mere se vam zdi mladostniško upornišvo normalno? Naštejte še nekaj drugih načinov, s katerimi mladi dokazujejo, da se ne želijo vključiti v družbo odraslih.

Preoblečene besede

Kaj pomeni

- njegov oče je velika živina?
- ne maram biti zadet?

Ob kakšni priložnosti rečemo, da kdo:

- komu naredi pridigo?
- skače (oz. hodi) komu v zelnik?

V besedilu je dialog mladih zapisan v slengu. Uredite slovarček slengovskih in pogovornih izrazov. Pomagajte si z izrazi iz okvirja.

- v nekem podjetju • punca, dekle • zelo/zelo velik • časopis
 • (začeti) delati težave komu • razjeziti se • dražiti koga, norčevati se iz koga •
 objaviti • pomembna oseba • oče • popravni izpit • sitnariti • starši •
 nedorasel, nesramen fant • brez smisla • tako ali tako • prosjačiti, beračiti
 • biti omamljen • v redu

(za)težiti komu	popravic
cajteng	najedati
dati noter (v cajteng)	O. K.
foter	brez veze
ponoreti	biti zadet
ful	žicati
živina	bejba
v eni firmi	ta stari
mulec	itak
zafrkavati koga	

Preoblečene besede

Ali se vam zdi, da velja slovenski pregovor:
Mladost je norost,
 čez vodo skače, kjer je most?

Ali razumete ljudi, ki govorijo v slengu? Iz katerih jezikov prihajajo slengovski izrazi? S sošolci sestavite seznam slengovskih besed, ki ste jih že slišali.

Mladi so po mnenju odraslih pogosto uporniki in s svojim načinom vedenja, govorjenja in oblačanja kažejo, da so drugačni od starejše generacije. Kako gledate na mladino in njeno vlogo v družbi?

VIDEO 1

Jasno in glasno o terorizmu

Mnogi mladi se radi dejavno vključujejo v družbeno življenje in razmišljajo o pomembnih družbenih problemih. Oglejte si odlomek iz pogovorne oddaje **Jasno in glasno**, v kateri so mladi razmišljali o terorizmu in njegovih vzrokih. Za pomoč pri iskanju odgovorov so v studio povabili tudi znanega sociologa, profesorja na Fakulteti za družbene vede, pesnika in esejista dr. Aleša Debeljaka.

Oddaja je bila posneta septembra 2005, torej po poletju, ko je London doživel večji teroristični napad.

1. Kaj se je po besedah prve sogovornice poleti zgodilo v Postojni?
2. Druga sogovornica je bila v Londonu nekaj tednov po terorističnem napadu. Katere posledice tega dogodka je omenila?
3. Ali se je to dekle počutilo varno? Kaj je povedala glede varnosti v Londonu?
4. Tretja sogovornica je bila v Londonu prav v času napadov. Kako je opisala to izkušnjo?
5. Kaj sta obe dekleti, ki sta bili v Londonu, povedali o paniki?
6. Četrty sogovornik je povedal svojo definicijo terorizma. Na kratko povzemite njegovo idejo.
7. Nato je definicijo terorizma povedal še dr. Debeljak. Kaj je povedal:
 - Kje je bil nedavno definiran pojem terorizma?
 - Za kakšno dejanje gre in kaj je njegov namen?
 - Kaj teroristi vzbujajo med civilnim prebivalstvom?
 - Kaj je terorizem v vsakem primeru, ne glede na to, ali se zavzema za pravične ali nepravične cilje?
 - Koga navadno izsiljujejo teroristi in zakaj?
8. Kako je četrty sogovornik odgovoril na vprašanje, ali teroristična dejanja vzbujajo grozo mladim v Sloveniji ali pa mladi mislijo, da se jih to ne tiče?

Preoblečene besede

Dekle, ki je bilo v Londonu, je dejalo,
da so mediji zadevo napihnili.
Ali se strinjate z njo?

V nadaljevanju oddaje so izpostavili mnoge teme: govorili so o terorizmu skozi zgodovino in o stereotipu terorista, omenili so več terorističnih organizacij ter najodmevnejše napade v preteklosti ... Pogovarjajte se še vi in o naštetih temah izrazite svoje mnenje.

Organizirajte okroglo mizo.

Neka gospa je v svoji oporoki zapustila svojo hišo občini za uporabo v dobrodelne namene. Ni pa izrazila želje, kaj naj bi v njej nastalo. Zdaj se je zbrala skupina ljudi, ki mislijo, da imajo pravico odločati o usodi te stavbe.

Razdelite si vloge:

1. Ste socialni delavec. Že dolgo se ukvarjate s težavami mladih mater, ki živijo oz. rojevajo v neustreznih življenjskih razmerah. Zavzemate se, da bi v hiši uredili materinski dom.
2. Ste predstavnik organizacije Karitas in vaša naloga je delo z brezdomci. Skrbite za brezplačne obroke hrane in zbirate oblačila. Radi bi, da bi v stavbi uredili zavetišče za brezdomce.
3. Ste mama/oče otroka, ki je umrl zaradi prevelikega odmerka mamil. Od tega tragičnega dogodka naprej se trudite pomagati odvisnikom. Radi bi, da bi v hiši uredili komuno za zdravljenje odvisnosti.
4. Ste vzgojitelj in se ukvarjate z otroki, ki so žrtve zlorab in nasilja. Radi bi, da bi v stavbi uredili varno hišo za trpinčene otroke.
5. Ste predstavnik mladine in želite imeti mladinski klub, kjer bi se mladi srečevali in se ukvarjali s kulturnimi in športnimi dejavnostmi.
6. Ostali ste sosedje pokojne gospe in zavzamete eno od prej naštetih stališč, drugim pa nasprotujete.

Socialne težave je dobro reševati v svojem ožjem okolju. Nekaterim ljudem pa se zgodi, da se doma oz. v svoji domovini znajdejo v tako brezupnem položaju, da se odločijo iti po svetu. Svetovne politike se s problemi preseljevanja ljudi spopadajo na različne načine, drugače v preteklosti kot danes. Kaj veste o tej problematiki? Pogovarjajte se s sošolci.

Definirajte pojme: izseljenec, zdomec, begunec, prebežnik, azilant.

Po vstopu Slovenije v EU so na slovenskih državnih mejah poostrili nadzor.

Preberite, kaj se je zgodilo, če je kdo mejo želel prestopiti ilegalno.

Trgovina z ljudmi – Slovenija, tranzitna država

»Črne pike tukaj so živali, te druge pa so ljudje.«

Policistkin glas se je v mešanici zimskega hladu in toplega piša ventilatorja¹ izpod nog nekoliko tresel. Sedeli smo v blindiranem kombiju² nad brežiškim poljem. Nekje nad glavami je v noč brnel elektromotor termovizijske kamere. Z nasprotnega brega so mežikale luči³ hrvaških vasi. Napeto smo zrl v zaslon: razlike so minimalne. Na desni srne, ki pravkar mulijo zmrzlo travo⁴ nekje doli ob meji, na levi videoposnetek človeških bitij, ki so pred približno letom dni prav to travo gazila⁵ z blatnimi čevlji, utrujenimi od dolge poti. Neskončno naporni pohod iz centralne Azije se je končal za naslednjim grmovjem. Na pragu svetle prihodnosti jih je pričakala policijska zaseda.⁶ Obležali so, z razbijačim srcem⁷ in obrazi, prilepljenimi na obljubljeno zemljo. Oči policistov žarijo.⁸ Meja Evropske unije je bila še enkrat uspešno obranjena.

Skozi gozdove in čez polja ob mejah naše države vsako noč korakajo četice tujcev.⁹ Gredo tiho, sklonjenih glav, v gosjem redu¹⁰ stopajo v odtise škornjev¹¹ predhodnikov. Kadar se vodja kolone preveč oddalji, zamudniki nerodno klecajoč tečejo¹² za njim. Bisage¹³ se zapletajo med kolena. Ustavijo se in se posvetujejo. Medtem jih s hriba spremlja oko toplotne kamere.¹⁴ Tujci ne vedo, da je vsaka strategija zaman. Lahko se zavijejo v noč,¹⁵ vendar ne morejo izključiti notranjega ogrevanja. Še vedno upajo. Ker so prišli od daleč, je upanje toliko večje. Prestopili so že pet meja, do cilja sta še kvečjemu dve. Tačas policisti v kombiju nervozno sikajo povelja.¹⁶ Terenske patrulje usmerjajo po poligonu pred kolono in za njo. Cilj je obkolitev.¹⁷ Policisti pravijo, da je delo vznemirljivo. Dogajanje na termovizijskem zaslonu spominja na strateško računalniško igrice. Abstraktne črne pike se premikajo po navodilih operaterja. Vsake toliko prek zaslona zaplahuta črna lisa.¹⁸ Ptice letajo tudi ponoči. Ob koloni tekajo skupinice zajcev. Simulacija je enaka realnosti. Uspeh zagotovljen. Tekmec je le čas. Hitro prijetje pomeni več možnosti za ulov naslednje kolone prebežnikov. Še isto noč.

- ¹ piš ventilatorja = veter/zrak, ki piha iz ventilatorja
- ² blindirani kombi = oklepni, neprebojni vojaški avto
- ³ luči so mežikale = luči so se prižigale in ugašale
- ⁴ srne mulijo zmrzlo travo = srne jejo pomrznjeno travo
- ⁵ gaziti travo = težko hoditi po visoki travi
- ⁶ policijska zaseda = skupina policistov, ki skrivaj čaka
- ⁷ razbijačje srce = srce, ki glasno razbija, bije
- ⁸ oči žarijo = oči se jim svetijo
- ⁹ četica tujcev koraka = majhna skupina ljudi hodi v vrsti kot npr. vojaki
- ¹⁰ v gosjem redu = drug za drugim
- ¹¹ odtis škornjev = stopinja, sled, ki jo pustijo škornji
- ¹² nerodno klecajoč teči = težko teči zaradi utrujenosti
- ¹³ bisaga = preprosta torba oz. vreča
- ¹⁴ oko toplotne kamere = objektiv posebne (termovizijske) kamere, ki zaznava toploto bitij
- ¹⁵ zaviti se v noč = skriti se v temni noči
- ¹⁶ sikati povelje = potihno, ampak odločno ukazati komu kaj
- ¹⁷ obkoliti = narediti krog okoli koga/česa
- ¹⁸ črna lisa zaplahuta = črna senca ptica zleti mimo

Odgovorite.

Kje so sedeli policisti in novinar, ki je napisal članek?
Kaj so počeli ljudje v kombiju?
Kaj se vsako noč dogaja ob slovenskih mejah?

Preoblečene besede

Navedite kakšen dogodek, ob katerem so komu od vznemirjenja žarele oči.

Ekonomska teorija

S pridruženjem EU je Slovenija postala branik¹⁹ evropske jugovzhodne meje. Med prebežniki, ki brodiijo čez Krko, Kolpo, Sotlo in Muro, jih je malo, ki želijo v Sloveniji tudi ostati. Večina jih je namenjena naprej in so pri nas le na tranzitnem obisku.²⁰ Darko Poštrak, vodja oddelka za državno mejo v sektorju mejne policije, sicer opozarja, da trideset do štirideset odstotkov prijetih prebežnikov zaprosi za azil, torej za zaščito pred kršenjem človekovih pravic, ki se jim je dogajalo v domači državi. Slovenska policija je v lanskem letu skupaj prišla 5646 ilegalnih prebežnikov, kar pomeni približno dva tisoč prosilcev za azil. Vendar gre po izkušnjah policistov večkrat tudi za taktiko, ki prepreči takojšnje vračanje v roke hrvaških obmejnih organov.²¹ Policija zato govori o zlorabi instituta azila. Če je prebežnik nastanjen v azilnem domu ali v »domu za odstranjevanje tujcev« v Ljubljani, ima več možnosti za organizacijo nadaljnje poti na zahod. »Velike evropske države upoštevajo, da v Slovenijo vstopajo tujci, ki so pravzaprav namenjeni k njim,« pravi Poštrak. »Zato je EU namenila sredstva za opremljanje naše policije s sodobnimi pripomočki, ki omogočajo učinkovit nadzor državne meje.« Mednje sodijo tudi kombiji s termovizijskimi kamerami, skriti po gozdovih. Teorija slovenske policije je ekonomska: strožji nadzor na mejah pomeni večje težave za ilegalne prebežnike, predvsem pa za organizatorje prebegov. Zaradi večjega tveganja organizatorji dvigujejo ceno »aranžmajev«, kar pomeni, da si prebeg lahko privoščijo čedalje manj državljanov tretjega sveta.²² Teorija, ki udarja silovito in povprek, tudi čez pleča ljudi,²³ ki v domačem okolju nimajo nikakršnih možnosti za preživetje, je po besedah policije učinkovita. Število prijetih oseb v zadnjih treh letih stagnira. Ocenjujejo tudi, da je oseb, ki se jim uspe izmuzniti mimo vseh kontrol, kvečjemu trideset odstotkov. Ob pripombi, da si emigranti ob sedemdeset odstotkih zavrženih sotrpinov²⁴ verjetno ne bi privoščili prodati vsega premoženja in ga vložiti v visoko tvegano in drago pot, policist Darko Poštrak le skomigne z rameni.²⁵ Špekulacije o neulovljivem sivem polju²⁶ so stvar filozofije.

¹⁹ branik = obrambni zid

²⁰ tranzitni obisk = postanek pri prehodu čez državo

²¹ obmejni organi = policija, ki deluje ob meji

²² državljani tretjega sveta = državljani iz nerazvitih delov sveta

²³ udarjati silovito in povprek čez pleča ljudi = prizadeti ljudi

²⁴ sotrpin = človek, ki trpi tako kot ti

²⁵ skomigniti z rameni = z rameni narediti gib, ki pomeni »ne vem« ali »to me ne zanima«

²⁶ neulovljivo sivo polje = ljudje, ki se jih ne da ujeti

Odgovorite še na naslednja vprašanja.

Kaj je postala Slovenija s pridružitvijo EU?

Kaj velja za tujce, ki poskušajo ilegalno prestopiti slovensko mejo? Kaj tujci pogosto storijo, če jih zajamejo?

Kakšne posledice ima strog policijski nadzor na mejah?

Razmislek po branju:

Kaj mislite, kaj čaka prebežnike, ki jim uspe priti v ciljno deželo?
 Ali se vam zdi, da prebežniki rušijo občutek varnosti v bogatih državah?
 Ali blaginjo Evrope in Amerike pogojuje revščina tretjega sveta?
 Kaj je po vašem mnenju prihodnost sveta: brisanje državnih meja
 ali njihovo ohranjanje in branjenje?

V čakalnici med dvema kulturama

Ljudi, ki se preselijo v drugo deželo, čaka zapleten proces integracije oz. vključevanja v družbo. Poslušali boste posnetek, v katerem je Marjana Lavrič spregovorila o integracijskih procesih. Pred poslušanjem si oglejte nekaj besed, besednih zvez in frazemov, ki jih je uporabila v svoji izjavi, in poiščite njihove razlage.

1. gruča ljudi	☐ stran, del
2. postavati	☐ država, od koder posameznik prihaja
3. rojak	☐ proces, ki poteka na več nivojih, zapleten proces
4. plat	☐ hoditi ali nahajati se kje brez pravega namena
5. večplasten proces	☐ prebivalec iz istega kraja, pokrajine, države
6. matična država	☐ skupina ljudi

Preoblečene besede

1. integracijska politika je še v povojih	___ najočitnejši del težav
2. to je le vrh ledene gore	___ prekinjen stik z domačimi ali domačim okoljem
3. to okolje je eldorado	___ na začetni razvojni stopnji
4. to okolje je prava mora	___ zelo prijeten kraj, obljubljena dežela
5. pretrgana popkovina	___ prostor, kjer se ljudje počutijo slabo, kot v težkih sanjah

Prepišite besedilo tako, da namesto poudarjenih besed uporabite sopomenke.

V skoraj vseh sodobnih državah morajo skupaj bivati (1) **avtohtoni** in (2) **alohtoni** prebivalci. Ta njihova (3) **koeksistenca** mora temeljiti na (4) **toleranci**, ne pa na (5) **ignoriranju** potreb (6) **etničnih skupnosti** s strani večinske družbe. Kadar se v neki družbi skupino ljudi (7) **marginalizira**, ima to za posledico številne (8) **negativne reakcije**.

___ odrivati na rob
___ strpnost
___ sobivanje
___ slabi odzivi
___ domači
___ priseljeni
___ brezbrižnost do česa, nezanimanje za kaj
___ skupnosti drugih narodov oz. kultur

3 • 3

Poslušajte posnetek in ugotovite, katere trditve držijo in katere ne.

	res je	ni res
1. Kot majhna deklica je vedno opazovala skupine ljudi, ki so se zbirale na avtobusni in železniški postaji.		
2. Ko je odrasla, je spoznala, da so ti ljudje delavci iz južnih republik nekdanje Jugoslavije, ki tam samo čakajo avtobus ali vlak.		
3. Slovenska integracijska politika je že precej razvita.		
4. Slovenska politika želi uveljaviti podoben model integracijske politike, kot ga imajo na Švedskem.		
5. V Evropi poznamo še dva druga modela integracijske politike.		
6. Integracija je enosmeren proces, v katerem se morajo priseljenci prilagajati večinski družbi.		
7. Integracija kot individualni proces lahko v posamezniku sproži precej negativne reakcije.		
8. Znanje, ki ga tujci pridobijo na jezikovnem tečaju, ponavadi upošteva knjižno normo in druge socialne zvrsti (npr. dialekt, sleng).		
9. Možno je, da se priseljenec v nekem trenutku v državi gostiteljici počuti prijetno in je njegova medkulturnost tudi njegova prednost.		

Posnetek poslušajte še enkrat in opišite značilnosti treh modelov integracijske politike, uveljavljenih v Evropi:

pluralistični model	asimilacijski model	model diferenciranega izključevanja oz. delne integracije

Besedni zaklad

Oglejte si sezname in jih dopolnite.

DRUŽBA	POSAMEZNIK
- sodobna družba, družbena klima - koeksistenca/sobivanje - medkulturnost - sociolog, sociologinja - socialni delavec, socialna delavka - patriarhalna in matriarhalna družba - rodnost/nataliteta – smrtnost - potrošniška družba, potrošniška miselnost - potrošnik, potrošnica - generacija - vrstnik, vrstnica - družbeni in ekonomski status (doseči dober socialni status, imeti slab socialni status) - življenjski standard - osnovne življenjske potrebe - materialne dobrine	pravice posameznika: - omogočiti komu šolanje, delo - dohodek, plača - zdravstveno zavarovanje - dopust, bolniški stalež/bolniška (pog.) - porodniški dopust/porodniška (pog.) - upokojitev, upokojiti se, pokojnina - socialna podpora, nadomestilo težave posameznika: - odvisnost (npr. od alkohola, drog) - nasilje, zloraba, žrtev zlorabe - upornik, upornica - predsodek (imeti predsodek do koga/česa) - obrobni del družbe, biti na robu družbe, biti izločen/izključen iz družbe, marginalizacija

POJAVI V DRUŽBI

- bogastvo, blaginja – revščina
- moralne vrednote – kriza moralnih vrednot
- spoštovanje človekovih pravic – kršenje človekovih pravic
- enakopravnost – neenakopravnost
- socialni/družbeni razred, višji, nižji, srednji sloj
- pripadati nekemu družbenemu razredu/sloju
- izobraževanje – nepismenost
- zaposlenost – brezposelnost
- mir – prepir, vojna
- poštenje, upoštevanje zakonov – nepoštenje, prekršek, kaznivo dejanje, kriminal
- strpnost/toleranca – nestrpnost/netoleranca
- emancipacija
- globalizacija
- terorizem
- korupcija
- šovinizem, rasizem, nacionalizem

PRESELJEVANJE, ŽIVLJENJE BREZ DOMA

- begunec, (ilegalni) prebežnik, azilant, priseljenec
- azil, (za)prositi za azil ali zaščito, azilni dom
- integracija/vključevanje v družbo
- asimilacija
- brezdomec, klošar, berač
- prositi za pomoč, biti potreben pomoči
- prosjačiti, beračiti
- zavetišče

DOBRODELNA/PROSTOVOLJNA DEJAVNOST

- humanitarna organizacija
- prostovoljec, prostovoljka
- prostovoljno delo
- darovati v dobrodelne namene
- sočutje

SLENG

Šola:

- PREDMETI: angla, bajla, gefa, kema, mata, slova ...
- NEGATIVNA OCENA: cvek, šut, kol
- PROFESOR(ICA): prfoks(a), stari, stara
- PREPISOVATI: plonkati, plonkič/plonkec
- MANJKATI PRI POUKU: špricati
- POPRAVNI IZPIT: popravo
- PASTI NA IZPITU: pogrniti

Zabava:

- DISKO, KAVARNA: diskač, kafič
- PRIJATELJ, PRIJATELJICA: frend, frendica
- ZABAVA: parti, žur, žurka, lajf
- VINJEN, OMAMLJEN: nalit, zadet

Ljubezen:

- PUNCA: bejba
- ZMENEK: dejt
- POLJUBLJATI (SE): kušvati (se)
- OSVAJATI: pecati

Še nekaj primerov:

- STARŠI: ta stari; foter, mat(ka)
- TO NI VEČ MODERNO: To je aut.
- ZABAVA JE ZELO SLABA: Ta parti je ful beden.
- KAJ SI TAKO IZGUBLJEN?: Kva kr neki bluziš?
- NIMAM ČASA: Nimam cajta.
- JOJ, KAKO SI NEUMEN: Joj, kok si glup!
- NEHAJ MI PRIDIGATI/DELATI TEŽAVE: Nehi mi najedat/težit/utrujat!
- KAJ JE NOVEGA?: Kva dogaja?

KADAR RAZPRAVLJAMO

Kadar začnemo predstavljati neko temo:

- Lep pozdrav!/Lepo pozdravljeni!
- Rad(a) bi vam predstavil(a) problematiko (česa) ...
- Danes bom(o) govoril(i) o ...

Kadar sprašujemo, kaj mislijo drugi:

- A vas to zanima?
- A se tudi vi zanimате za ...?
- Kaj pa vi mislite o ...? Kaj menite o ...?
- Kakšno je vaše mnenje o ...?
- Kaj bi po vašem mnenju ...?
- A se strinjate z mano?
- Se vam zdi, da je to dobra rešitev?

Kadar želimo vskočiti v besedo:

- A lahko še jaz nekaj povem/dodam?

Kadar nas kdo prekine:

- A lahko nadaljujem?
- Dovolite, da končam/nadaljujem.
- Oprostite, a lahko nadaljujem/končam?

Kadar predajamo besedo:

- Izvolite!
- Prosim!
- Povejte!

Kadar spremljamo pogovor na neko temo:

- A res?
- A tako!
- Zanimivo.
- Jasno.
- Ja, vem.
- Se mi je kar zdelo.

Kadar se strinjamo s sogovornikom:

- Ja, strinjam se.
- Res je.
- Točno tako.
- Vsekakor.
- Prav imate.

Kadar se ne strinjamo s sogovornikom:

- Ne strinjam se.
- Ni res.
- Ni tako.
- Nikakor.
- Nimate prav.
- Oprostite, a vas lahko prekinem/popravim?

Kadar zaključujemo:

- Hvala za pozornost.
- Hvala, ker ste me poslušali.

MEDMETI¹

- no = Pa začnimo.
- evo = Glej, to je to.
- mhm = Ja. Strinjam se.
- uf = Težka situacija.
- ma = Torej/Ampak, ...

MAŠILA V GOVORU

- v bistvu
- ne/a ne
- pač
- recimo

1 Medmet/interjekcija.

Slovnica

NEOSEBNI PRIDEVNIŠKI ZAIMKI

Oglejte si naslednje besede. Ali bi jih znali uporabiti v smiselni primerih?

kak(šen) KAKŠEN? tak(šen) ● nekaj(šen) ● marsikak(šen) ● vsakršen ● nikakršen ● enak ● drugačen kolik(šen)? – tolik(šen)	KATERI? ta, tisti, oni ● neki, nekateri ● marsikateri ● vsak, ves , oba ● noben isti ● drug	ČIGAV? vsakogaršnji ● nikogaršnji
Vezniška raba: v oziralnih odvisnih stavkih za uvajanje stavka uporabljamo:		
kakršen ● kolikršen	ki/kateri	čigar

Ti pridevniški zaimki se sklanjajo po pridevniški sklanjatvi (razen **ta**, **ves** in **oba**, ki imajo posebno sklanjatev).

PRIMERI RABE

KAKOVOSTNI	
kak(šen):	Opišite kak(šen) prijeten trenutek.
kak(šen)?:	Kakšni ljudje so sosedomi?
tak(šen):	Pretepa se in pije. Tak(šn)ega človeka se vsi izogibajo.
nekak(šen):	Zadnji dogodki so bili zanj nekak(šn)e hude sanje.
marsikak(šen):	Napravil je že marsikak(šn)o neumnost.
vsakršen:	Ta človek je sicer sposoben za vsakršno opravilo, pa raje ne dela nič in živi na cesti.
nikakršen:	Nikakršnih novic nimam, ne dobrih ne slabih.
enak:	Pred zakonom smo vsi enaki .
drugačen:	Odgovorili so mi zelo neprijazno. Moram reči, da sem pričakoval drugačen odgovor.
kolikšen?:	Kolikšen bo dobiček?
tolik(šen):	Pretreslo nas je tolik(šn)o trpljenje prizadetih v potresu.
kakršen:	Dobila je takšnega moža, kakršnega si je želela.
kolikršen:	Kolikršen je trud, tolikšno bo plačilo.
VRSTNI	
kateri:	Katere dobrodelne organizacije poznate?
ta:	V tem vremenu ne moremo na pot.
tisti:	Tista gospa tam je moja profesorica.
oni:	Tega fanta spredaj poznam osebno, tistega v drugi vrsti po videzu, onega za njim pa sploh ne.
nek(i):	Pomembno je, da imaš v življenju nek(i) cilj.
nekateri (raba v množini):	Nekateri ljudje darujejo neuporabna oblačila.
marsikateri:	Marsikatero noč je ostala budna pri bolnem otroku.
vsak:	Vsako sredo imamo dežurstvo: takrat nas lahko obiščejo ljudje v stiski.

ves, oba:	Zbrati moraš ves pogum in se rešiti iz te težke situacije. Ves dan in vso noč je deževalo. (= cel dan in celo noč ...) Skrb za otroka je dolžnost obeh staršev.
noben:	Nobene skrbi nima.
isti:	Stanujeta v isti zgradbi in vsak dan odhajata na delo ob istem času.
drug:	Pomagamo brezdomcem in drugim socialno ogroženim osebam. (primerjajte: otroci iz drugega zakona – Filip II. – druga svetovna vojna → drugi = števniki)
ki/kateri:	To je težava, ki jo moramo rešiti. – To so problemi, ob katerih se moramo zamisliti.
SVOJILNI	
čigav:	Čigave so te besede?
nikogaršnji:	Ali ste si ogledali film Na nikogaršnji zemlji?
čigar (neskl.)	izraža lastnino posamezne moške osebe, na katero se nanaša: <u>Sosed</u> , čigar hiša je zgorela, od zavarovalnice ni dobil odškodnine. primerjajte: <u>Soseda</u> , kateri hiša je zgorela, od zavarovalnice ni dobila odškodnine.

PREGLED SKLADENJSKIH VZORCEV

NAŠTEVANJE, IZBIRANJE, POJASNEVANJE

		V ZLOŽENI POVEDI	NA RAVNI BESED
NAŠTEVANJE, DODAJANJE, IZRAŽANJE ZAPOREDJA V ČASU IN PROSTORU	in ter pa (pog.) tako – kot	Prebrali smo članke o družbenih problemih in o njih poročali.	Nakup šolskih knjig, stroški prevoza in prehrane ter plačilo inštruktorjev predstavljajo staršem veliko finančno breme. Daj mi papir pa svinčnik! (pog.) Poklic gospodinje ima tako pozitivne kot negativne plati.
IZRAŽANJE IZBIRE MED RAZLIČNIMI MOŽNOSTMI	ali, ali – ali oziroma bodisi – bodisi	(Ali) povej svoje mnenje ali pa bodi tiho! Povejte svoje mnenje oziroma nam svoje predloge oddajte v pisni obliki. Terorizem ima namen izsiljevati posamezne države, da nekaj bodisi storijo bodisi se akcij vzdržijo.	Pogovori se z mamo ali očetom. Prispevate lahko oblačila oziroma finančna sredstva. Če novinar piše o ljudeh, ki so bodisi bolni bodisi kako drugače prizadeti, se mora zavedati posledic zgodbe, ki jo bo objavil.
POMENSKO STOPNJEVANJE, POUDARJANJE	ne samo (da) – ampak tudi ne le (da) – ampak/ temveč/ marveč tudi niti – niti ne – ne	POVEZOVANJE DVEH TRDILNIH STAVKOV: Ne samo da je uspešna poslovna ženska, ampak ima tudi štiri otroke. POVEZOVANJE DVEH NIKALNIH STAVKOV: Ne samo da si ne vzame časa za prijatelje, tudi s svojo družino se ne ukvarja. Niti si ne vzame časa zase niti se ne ukvarja s svojo družino.	Alkoholizem predstavlja veliko breme ne le za posameznika, temveč tudi za njegovo družino. Nima časa niti zase niti za družino. Nima ne mame ne očeta.
POJASNEVANJE, POPRAVLJANJE	in sicer to se pravi to je (tj.) oziroma	V poslovnem svetu je drugače kot v politiki, in sicer imajo tam pomembna delovna mesta tudi ženske./V poslovnem svetu je drugače kot v politiki, to se pravi , da imajo tam pomembna delovna mesta tudi ženske.	Vrnil se je pozno, to je ob enajstih zvečer. Ali podpirate zahteve študentov oziroma njihov protest?

NASPROTOVANJE IN DOPUŠČANJE

		V ZLOŽENI POVEDI	NA RAVNI BESED
IZRAŽANJE NASPROTJA	<i>uvajanje nove trditve namesto prej zanikane:</i> ampak marveč temveč	Ni se vpisal na fakulteto, ampak se je takoj po gimnaziji zaposlil.	Vem, da ni kriv on, ampak okolje.
	<i>izražanje nasprotja s prej povedanim:</i> ampak vendar toda a pa	Želela se je zaposliti, ampak ni našla prave službe. Ženske so danes sicer bolj enakopravne, imajo pa tudi več dela kot včasih. Sicer je še mlad, vendar je že veliko doživel.	Reven je, ampak srečen. Sicer je še mlad, toda že izkušen.
	namesto da	Namesto da bi si vzel čas zase, se posveča samo delu.	
IZVZEMANJE, OMEJEVANJE	samo le	Je dober delavec, samo izkušenj nima. Muzej lahko obiščete vsak dan, le ob ponedeljkih imamo zaprto.	Govori lepo, le malo prehitro. Vlak je prišel, samo z zamudo. Muzej je odprt vsak dan razen ob torkih. razen + 2. sklon: Vsi so prišli razen nje.
KLJUB ČEMU?	čeprav kljub temu da četudi	Čeprav ima malo denarja, gre vsako leto na kratek dopust.	kljub + 3. sklon Kljub pomanjkanju denarja gre vsako leto na kratek dopust.

VZROČNO-POSLEDIČNI ODNOSI

		V ZLOŽENI POVEDI	NA RAVNI BESED
IZRAŽANJE VZROKA ZAKAJ?	ker	Ker nima denarja, si ne more kupiti mobitela.	zaradi + 2. sklon: Zaradi pomanjkanja denarja si ne more privoščiti mobilnega telefona.
UTEMELJEVANJE, POJASNEVANJE	saj	Nima mobilnega telefona, saj mu ga starši ne morejo kupiti.	
	kajti namreč	Nima mobilnega telefona, kajti starši mu ga ne morejo kupiti. Nima mobilnega telefona, starši mu ga namreč ne morejo kupiti.	
IZRAŽANJE POSLEDICE	zato torej tako da	Nima denarja, zato nima mobilnega telefona. Izgubil je službo, tako da zdaj zelo težko živijo.	
	toliko ... da	Za zabavo je porabil toliko denarja, da ni imel več za hrano.	
	sicer če ne drugače	Hitro pomagaj, sicer bo prepozno.	
POGOJ	če	Če starši nimajo denarja, otroku ne morejo omogočiti šolanja.	V primeru požara razbijte steklo.
IZRAŽANJE NAMENA ČEMU? S KATERIM NAMENOM?	da bi da	Varčuje, da bi si kupil nov mobilni telefon. Grem v knjižnico, da v miru študiram.	za + 4. sklon: Varčuje za nakup novega mobilnega telefona. namenilnik: Gre se zabavat s prijatelji.

PRIMERJALNI ODNOSI

		V ZLOŽENI POVEDI	NA RAVNI BESED
IZRAŽANJE PRIMERJAVE	kot/kakor	Ženska lahko doma bolje odigra svojo življenjsko vlogo, kot če bi bila zaposlena v kakšni povprečni službi. Globalizacija je prinesla več težav, kakor so pričakovali.	Prihaja iz istega kraja kot jaz. Sestra je mlajša kot/kakor jaz. Moški zaslužijo več kot ženske. od + 2. sklon: Brat je starejši od mene. Moški zaslužijo več od žensk. od/izmed + 2. sklon; med + 6. sklon: Janez je najboljši izmed vseh študentov. Janez je najboljši med vsemi študenti.
KAKO?	tako – kot/ kakor	<i>gre za realno, dejansko stanje/lastnost:</i> Dela (tako), kot je treba.	Tako je dober kot ti.
	kot/kakor da	<i>gre za nerealno stanje/lastnost:</i> Peter se obnaša, kot da je milijonar. On se obnaša, kakor da bi bil milijonar.	Obnaša se kot otrok. Obnaša se otroče .
KOLIKO?	toliko – kolikor	Delaj toliko, kolikor moreš.	
IZRAŽANJE NAČINA	ne da bi	Opomogel si je, ne da bi mu kdo pomagal.	brez + 2. sklon: Opomogel si je brez pomoči bližnjih.
KAKO?	tako – da	Delo si organizira tako, da ima čim več časa za družino. Prim.: Delo si zna dobro organizirati, tako da ima veliko časa za družino. → izražanje posledice	

IZRAŽANJE ČASA

		V ZLOŽENI POVEDI	NA RAVNI BESED
KDAJ?	ko kadar preden medtem ko potem ko	Ko ženske še niso bile enakopravne, niso hodile v službo. Kadar govorimo o družbenih problemih, se razvije zanimiva debata. Preden so ženske doživele emancipacijo, so bile samo žene in matere. Medtem ko so moški hodili na delo, so one skrbale za dom. Potem ko so doživele emancipacijo, so dobile nove obveznosti.	V preteklosti ženske niso hodile v službo. Ob pogovorih o družbenih problemih se razvije zanimiva debata. Pred emancipacijo so bile ženske le žene in matere. Med moževo odsotnostjo je sama skrbela za družino. Po procesih emancipacije so ženske dobile nove obveznosti.
OD KDAJ?	odkar	Odkar so zvedeli, da sem revna, me ne marajo več. (= <i>od trenutka, ko ...</i>)	Od tistega trenutka me niso več marali.
KOLIKO ČASA?	dokler	<i>z nedovršnim glagolom (eno dejanje traja toliko časa kot drugo):</i> Dokler je študiral, je živel zelo skromno.	V času študija/Med študijem je živel zelo skromno.
DO KDAJ?		<i>z zanikanim glagolom (eno dejanje traja do trenutka, ko se začne drugo):</i> Radi me imajo, dokler ne izvejo, da sem revna. Delali so, dokler se ni znočilo.	Delali so do noči .

IZRAŽANJE KRAJA

		V ZLOŽENI POVEDI	NA RAVNI BESED
KJE?	kjer	Naj ostane, kjer je.	Naj ostane v hiši/tam/doma.
KAM?	koder	Povsod, koder je hodil, so ga lepo sprejeli.	
	kamor	Kamor greš ti, grem še jaz.	Vrni se v hišo/tja/domov.
	od koder	Vrnimo se tja, od koder smo prišli.	
OD KOD?			Od kod si? Iz Ljubljane.
DO KOD?	do koder	Peljali se bomo, do koder bo pač šlo.	Peljali se bomo do vrha.

IZRAŽANJE OSEBKA IN PREDMETA

		V ZLOŽENI POVEDI	NA RAVNI BESED
KDO ali KAJ?	kdor kar (+ druge sklonske oblike)	Kdor ne dela, naj ne jé. Kar sem kupil, je poceni. Česar nismo omenili, bomo obdelali prihodnjič. Komur je dano bogastvo, ni nujno srečen. Kogar smo pozabili omeniti, naj se javi.	Lenuh naj ne je. Bogati ljudje niso nujno srečni.
KOGA ali KAJ?	kdor kar	Pokličite, kogar hočete. Povedal je, kar je mislil.	Pokličete lahko kogarkoli /tudi mene. Povedal je svoje mnenje .

POMENSKO DOPOLNJEVANJE PREDHODNE BESEDE/BESEDNE ZVEZE (t. i. oziralni stavki)

KAKŠEN? KATERI?	ki	<u>Človek</u> , ki nima dobre izobrazbe, težko dobi zaposlitev. – KATERI/KAKŠEN ČLOVEK? = neizobražen človek/človek brez izobrazbe Ne moremo si privoščiti <u>izdelkov</u> , ki jih vidimo na plakatih. – KATERIH IZDELKOV? Mobilni telefon je gotovo <u>izdelek</u> , brez katerega ne morem živeti.
	kateri	
	kdor kar	Študira lahko vsak , ki/kdor ima dovolj denarja. Zgodilo se je <u>točno tisto</u> , kar sem pričakoval.
	kjer kamor koder od koder do koder	<u>V potrošniški družbi</u> , v kateri/kjer ima vsak vse, je težko priznati, da česa nimaš. <u>V mestu</u> , v katerega/kamor je prišel, so ga lepo sprejeli. To je <u>kraj</u> , iz katerega/od koder ni vmitve.
	ko	<u>Čas</u> , ko sem še živel pri starših/ ki sem ga preživel s starši, je bil najlepši.

IZRAŽANJE MISLI, MNENJA, PREPRIČANJA, ČUSTVENEGA STANJA

KAJ KDO misli/ verjame/ve? KAJ KOGA čudi? KAJ se KOMU zdi?	da	Misli, da ženske več delajo. Verjamem, da bo v prihodnosti boljše. Čudi ga, da ni veliko žensk v politiki.
	vprašalnice	Ne vemo, kaj moramo narediti. Ne vem, ali moram še kaj narediti.

POROČANI GOVOR

PRIPOVEDNE POVEDI KAJ je kdo rekel/povedal?	da	Alenka je povedala: »Po 20 letih dela sem postala tehnološki presežek.« Alenka je povedala, da je po 20 letih dela postala tehnološki presežek.
VPRAŠALNE POVEDI KAJ je kdo vprašal?	ali/če (pog.) vprašalnice	Novinar je vprašal znane osebnosti: »Ali se bo položaj žensk spremenil?« »Kaj mislite o enakopravnosti?« Novinar jih je vprašal, ali/če se bo položaj žensk spremenil. kaj mislijo o enakopravnosti.
VELELNE POVEDI KAJ je kdo svetoval/ukazal/ prosil?	naj	Prijateljica ji je svetovala: »Ostani doma in ne hodi v službo!« Prijateljica ji je svetovala, naj ostane doma in ne hodi v službo.

V ZVEZI Z ZLOŽENIMI POVEDMI SI ZAPOMNITE TUDI:

1. Naslonski niz v večini zloženih povedi nastopa takoj za veznikom:

Ko je bila majhna,	so stanovali v bližini avtobusne in železniške postaje.
Vedno je opazovala gruče ljudi,	ko se je s starši peljala mimo.
Kasneje ji je postalo jasno,	da se tam zbirajo delavci, priseljenci iz drugih republik.
Ti so se na postaji srečevali z rojaki,	torej so se lahko tukaj družili oziroma se počutili kot v domači dnevni sobi.

2. Pri izražanju z veznikoma **kajti**, **namreč** naslonski niz ne nastopa takoj za njima.

Poulični nemiri v Franciji so opozorili na mnoge težave,	kajti namreč	oblasti so predolgo ignorirale problematiko priseljencev. problematiko priseljencev so oblasti predolgo ignorirale.
Poulični nemiri v Franciji so opozorili na mnoge težave,		problematiko izseljencev so namreč oblasti predolgo ignorirale.

3. Pri izražanju z vezniki **in**, **ampak**, **toda** naslonski niz ne nastopa takoj za veznikom, razen v primeru, ko je osebek v prvem in drugem delu povedi enak in ga v drugem delu zato lahko izpustimo.

<i>isti osebek:</i> Strokovnjakinja je v izjavi predstavila težave priseljencev	in	se nato z nami pogovarjala o tej problematiki. <i>izpuščena osebek in pomožni glagol</i> nato se je z nami o tej problematiki pogovarjala. o tej problematiki se je nato z nami pogovarjala.
<i>različna osebk:</i> Strokovnjakinja je v izjavi predstavila težave priseljencev	in	mi smo ji z zanimanjem prisluhnili. prisluhnili smo ji z zanimanjem. z zanimanjem smo ji prisluhnili.
<i>isti osebek:</i> Priseljencec je na začetku še srečen v novem okolju,	ampak ampak toda	se že kmalu začne srečevati s težavami. <i>izpuščen osebek</i> že kmalu se začne srečevati s težavami. s težavami se začne srečevati že kmalu.
<i>različna osebk:</i> Novo okolje je na začetku za priseljenca izziv,	ampak toda	težave se kmalu pojavijo. kmalu se pojavijo težave.

4. Oba dela zložene povedi lahko poljubno zamenjujemo le v določenih primerih. Opazujte naslednje primere.

Kadar so bili starši doma, je bil srečen.	Srečen je bil, kadar so bili starši doma.
Ker ni našel zaposlitve doma, je odšel v tujino.	V tujino je odšel, ker doma ni našel zaposlitve.
Čeprav mu je bilo na začetku težko, se je kmalu navadil na novo življenje.	Kmalu se je navadil na novo življenje, čeprav mu je bilo na začetku težko.
Če ne bi bil vztrajen, ne bi uspel.	Ne bi uspel, če ne bi bil vztrajen.
	V mladosti je bil reven, ampak srečen.
	Odšel je v tujino, saj doma ni našel zaposlitve.
	Na novo življenje se je kmalu navadil, le na začetku mu je bilo težko.
	Zelo je vztrajen, torej bo uspel.

Iz slovenske literature

Evald Flisar (1945–)

^{3•4} ENAJSTI PLANET

(SODOBNOST, revija za književnost in kulturo, Ljubljana, februar 2000.)

PETER: Povej mi z eno samo besedo: ti je všeč ali ne? (Se nastavi za ogled.)

PAVEL: Misliš, barva?

PETER: Ne samo barva, tudi kroj, vse, komplet. Stvar kot taka.

PAVEL: Kje si pa dobil denar?

PETER: Od kdaj pa kupujem stvari z denarjem? In tudi če bi ga imel, a ni škoda denarja za trapaste¹ cunje²?

PAVEL: No, to je beseda, ki sem jo iskal. Trapaste cunje.

PETER: Točno. Tisto, kar imaš ti na sebi, so trapaste cunje. To, kar imam na sebi jaz, je elegantna obleka. Vsak, ki pogleda tebe, bo rekel, da si klošar; kdor koli pogleda mene, bo rekel, da sem gospod.

PAVEL: (potegne iz borše³ zmečkan blokec⁴ in bere) »Klošarji pomenijo v razvoju človeštva pravi evolucijski skok. Dosegli so tisto, k čemur stremi⁵ človeška vrsta vse od neandertalcev – neomejen občutek svobode ...«

PETER: Pospravi.

PAVEL: »... zato jih moramo obravnavati kot?«

PETER: Pavel, pospravi te oslarije!⁶ In povej Magdaleni, da ji ne bom več kradel zvezkov in kulijev, če si bo zapisala vsako mojo neumnost.

PAVEL: (porine blokec nazaj v boršo) Zakaj si ukradel te trapaste cunje?

PETER: Ker je vsak človek, tudi klošar, upravičen do vsaj ene dostojne⁷ obleke.

PAVEL: Zakaj?

PETER: O, Marija! Kakšno vprašanje [...] Za posebne priložnosti! [...] Nikoli ne veš, kdaj se bo poročil tvoj najboljši prijatelj. Nikoli ne veš, kdaj bo tvoj najboljši prijatelj dobil infarkt. In ga boš moral pospremiti na poslednji⁸ poti.

PAVEL: Zmeraj si rekel, da sem jaz tvoj najboljši prijatelj.

PETER: No, no, saj.

PAVEL: Menda ne misliš, da se bom kdaj poročil?

PETER: Ti? Prej boš dobil infarkt. Zanesljivo⁹ ga bo dobila tista, ki jo boš zaprosil za roko.

PAVEL: Nočem, da me pospremiš na zadnji poti v tej obleki. Nočem, da se drugi klošarji zmrdujejo,¹⁰ češ kakšne prijatelje je pa imel ...

PETER: So še druge priložnosti.

PAVEL: Kakšne?

PETER: Recimo, da kdo organizira svetovni kongres klošarjev v Kuala Lumpurju. Ali v Casablanci. A misliš, da bi te takega pustili na letalo? Kdaj si se nazadnje umil?

PAVEL: Zakaj?

PETER: Sprašujem zaradi arome, ki veje proti meni iz tvoje smeri. Ker nikjer ne vidim crknjene¹¹ mačke, je lahko vir teh olfaktornih užitkov samo tvoje negovano telo.

¹ trapast (pog.) = neumen

² cunja = kos blaga; (slabš.) raztrgana, stara obleka

³ borša (pog.) = torba, mehka kot vreča, ki jo damo čez ramo

⁴ blokec = majhen zvezek

⁵ stremeti = prizadevati si priti do česa

⁶ oslarija (slabš.) = neumnost

⁷ dostojen = primeren, v skladu z družbenimi pravili

⁸ poslednji = zadnji

⁹ zanesljivo = gotovo

¹⁰ zmrдовati se = z obrazom pokazati, da nam kaj ni všeč

¹¹ crknjen (pog.) = mrtev, izraz se uporablja za živali

PAVEL: Roke in ušesa si umijem, kadar koli pridem do vode.

PETER: (začne brskati po svoji culi) Če česa ne prenesem, potem je to klošar, ki je prelen, da bi si ukradel kolonjsko vodo. Pridi sem. (Iz cule potegne stekleničko, pritisne na razpršilec¹² in poškropi umikajočega se Pavla od glave do pet.)

PAVEL: (se ves nesrečen ovohava) Zelo si prijazen.

PETER: Vem. Zato mi pa nikoli več ne očitaj, da nisem.

¹² razpršilec = sprej

Odgovorite.

Kdo sta Peter in Pavel?

Kako sta oblečena?

Kakšna se Pavlu zdijo Petrova oblačila?

Iz čigavega blokca bere Pavel? Zakaj?

Zakaj je Peter ukradel obleko?

Ali Peter verjame, da se bo Pavel poročil?

Ali se zdi Pavlu dobro, da njegov prijatelj nosi takšno obleko? Zakaj?

Kako Pavel in Peter skrbita za svojo higieno?

Opišite:

- prizorišče dogajanja: _____
- oblačila obeh oseb: _____
- značajske lastnosti oseb: _____

Razdelite se v pare in si izmislite nadaljevanje dialoga, nato dialog odigrajte.

Slovenska beseda v živo 3b

Učbenik za izpopolnjevalni tečaj slovenščine kot drugega/tujega jezika

Avtorice:

Andreja Markovič

Mihaela Knez

Nina Šoba

Mojca Stritar

Pri idejni zasnovi tretje, četrte in pete enote ter pri testiranju gradiva sta sodelovali tudi Gita Vuga in Katja Dragar, za kar se jima najlepše zahvaljujemo.

Recenzentki:

dr. Mojca Schlamberger Brezar

Mojca Jesenovec

Urednica:

mag. Metka Lokar

Oblikovanje in prelom:

Metka Žerovnik

Ilustracije:

Igor Rehar

Tisk:

Birografika Bori d. o. o.

Naklada:

500 izvodov

Prvi natis:

Ljubljana, 2009

Založila:

Znanstvena založba Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani

Izdal:

Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik

pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani

www.ff.uni-lj.si/center-slo

Za založbo:

red. prof. dr. Valentin Bucik, dekan Filozofske fakultete

© Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, 2009. Vse pravice pridržane.

Brez pisnega dovoljenja Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani je prepovedano reproduciranje, distribuiranje, dajanje v najem, javna objava, dajanje na voljo javnosti (internet), predelava ali vsaka druga uporaba tega avtorskega dela ali njegovih delov v kakršnemkoli obsegu ali postopku, vključno s fotokopiranjem, tiskanjem ali shranitvijo v elektronski obliki. Odstranitev tega podatka je kazniva.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji

Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

811.163.6(075.4)

SLOVENSKA beseda v živo 3. Učbenik za izpopolnjevalni tečaj slovenščine kot drugega/tujega jezika / Andreja Markovič ... [et al.] ; [urednica Metka Lokar ; ilustracije Igor Rehar]. -

1. natis. - V Ljubljani : Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri

Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete, 2009

ISBN 978-961-237-283-5

1. Markovič, Andreja 2. Lokar, Metka, 1969-
244885504